

TOWARZYSTWO NAUKOWE PŁOCKIE BIBLIOTEKA IM. ZIELIŃSKICH

**PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE
COPYRIGHT RESERVED**

Ex Libris Monasterii St. Galli.

I

Expositio vel meditatio fratris

Hieronymi sauronarole de Ferraria ordinis sacri predicatorum in psalmum. In te domine speravi. quam in ultimis diebus dum vite suc finem prestolare cedidit.

Expositio vel meditatio
fratris Hieronymi sauona
cole de Ferraria ordinis sa
cripicatorum in psalmum
In te dñe speravi. quā in ul
timis diebus dum vite sue
finem prestolaret edidit.

Tristicia ob seddit me.
magno et fortis exerci
tu valuit me. occupa
vit cor meum clamori
bus et ormis. die noctus contra
me pugnare non cessat. Amici
mei sunt i castris eius. et facili sunt
mihi inimici. Quaeque video. q
cunque audio vexilla tristia defe
sum. memoria amicorum me con
fusat. recordatio filiorum me af
fligit. consideratio claustrorum et celle
me angit. Meditatio studiorum
meorum dolore me afficit. cogita
rio peccatorum me premit. Sicut
enim febre laborantibus emittit
dulcia emara videntur. ita mihi
omnia in merorem et tristiam con
vertuntur. Magnū prosector onus
super cor tristia huc. Venient
pestis perniciosa mormu
rat. contra decum. blasphemare non
cessat. ad desperationem huc iste.
Infelix ego homo. q̄s me de ma
ribus eius sacrilegis liberabit.
Si oīa que video et audio vexil
la sequunt et fortiter contra me pu
gnant. quis erit protector meus.

Quis auxiliabit mihi. Quo ra
dam. Quo pacto effugia. Scio
quid faciam. Ad invisibilis me
convertam et adducam ea contra
visibilia. Et quis eritdux tam ex
celsi tamq̄ terribilis exercitus.
Spes que de invisibilibus est.
Spes in qua contra tristias ve
niet et expugnabit eam. Quis sta
re poterit contra spem. Audi quid
dicit prophet. Tu es domine spes
mea. altissimum posuisti refugium
tuum. Quis stabit contra dominum
quis expugnare poterit refugium
tius. quod est altissimum. Vocabo
itaq̄ eam. veniet prosector nec me
confundet. Ecce iam venit. gaudia
attulit. pugnare me docuit. dixi
q̄s mihi. Clama ne cesses. et aio.
Quid clamabo. Dic inquit consi
denter et ex toto corde.

Tn te dñe speravi non
confundar in eternum
i iusticia tua libera me
O mira potentia spes.
cuius faciem non potuit tolerare
tristitia. Jam venit consolatio.
Clame et obstrepet nunc tristia
cum exercitu suo. Preemat mun
dus insurgat hesteb. nihil timet
quoniam in te dñe speravi. quoniam
tu es spes mea. quoniam tu es
sum posuisti refugium tuum. Ies
ipsum ingressus sum. spes mea in
traxi. ipsa me excusabit coram te.
ecce in qua spes. o homo altissima
refugium dei. aperi oculos tuos et

Vnde, deus solus est. solus ipse est substantia pelagus infinitum. Cetera ita sunt ac si non essent, omnia enim dependent ab eo, et nisi sustentaret ea in nihilum repente rediret. quia ex nihilo facta sunt. Considera potentiam eius qui in principio creauit celum et terram. Nunquid non ipse omnia in omnibus operat. Quis potest mouere manus sine eo, quis potest a se aliquid cogitare. Pensa sapientiam eius, qui in tranquillitate omnia gubernat. qui oia videt, et cuius oculis omnia sunt nuda et aperta. Hic est qui solus te liberare scit, et potest solus consolari. solus salvare. Noli confidere in filiis hominum in quibus non est salus, cor humanum in manu eius. quocumque voluerit vertet illud. Hic est qui potest et scit te iuuare. An fortib[us] est suspecta voluntas. Pensa bonitatem eius, considera dilectionem. An non ipse est amator hominum qui pro hominibus factus est homo et pro peccatoribus crucifixus. Hic vere est pater tuus qui te creauit, qui te redemist, qui ibi semper bene fecit. Nunquid poterit pater relinquere filium suum. Proerce te in eum et exceptiet, et salvabit te, scrutare scripturas, et inuenies quod studiose tanta pietas te monet, ut speres in eum. cur hoc Nempe quia salvare vult. Quid enim per prophetam dicit. Quo

nam in me sperauit liberabo eum. Ecce quia nulla alia causa cum liberare vult, nisi quia sperauit in eum, et quid prophete. quid apostoli. quid denique ipse apostolo rum dominus predicauerunt, nisi ut homines in domino sperarent, sacrificante itaque homines sacrificium iusticie et sperante in domino. et ipse liberabit eos et eruet de omni tribulatione. O magna virtus spei. mirum diffusa est. Diffusa est enim gratia in labiis tuis. O vere altissimum refugium iuum domine, ad quod malum tristicie accedere non poterit. Nec cognoui et intellexi, ideo in te domine speravi quemque enim peccatorum moles me grauiter premat, tam desperare nescio, quia bonitas tua tam benigne ad sperandum me prouocat. Ideo non confundar in eternum. Potero quidem in tempore confundi, non tamen in eternum. spes enim que introduxit in altissimum refugium tuum non me docuit sperare tempora lia, sed eterna. Nam spes de insensibilibus est, que autem videntur temporalia sunt, que vero non videntur eterna. Audies itaque ego, verba spei, que me crispere de manibus tristicie venti. In te domine sperauis cupiens ante omnia a peccatis liberari, et per misericordiam et gratiam tuam ad eterna que non videntur peruenire. Hoc pri-

peccata sunt maxima tribulatio. ab hac enim omnis alia tribulatio perficitur. Tolle domine peccata mea. et liber sum ab omni tribulatione. Nam tribulatio et angustia de fonte cordis procedunt omnis enim tristitia ex amore puerit. si amo filium et moritur tribulor. quia perdidimus quod amabam. si seruum non amo et moritur. non confortor. quia perdidimus quod non amabam. Tolle ergo domine peccata mea per gratiam tuam. Quid restat nisi utte ex toto corde diligam et omnia temporalia vana contemnam. si ergo te habeo per fidem a quo etiam id spero quod oculus non videt nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. quid me poterit conturbare. Quicquid preter deum emisero. perdidimus quod non amo. Inte itaque domine speravi quomodo spes mea sperare me docuit. ideo non confundar in eternum. quia mihi dabis eterna. Qui autem non sperat in te. sed in vanitate sua confundetur in eternum. quia ad eternam confusionem descendet. Postero quidem confundi temporiter. et a te et ab hominibus. sed non confundaris in eternum. A te quippe dum peto liberari ab angustia temporali. et fortassis non exaudiens me. confundar tunc quidem temporaliter. ut non confundar in eternum. Non enim expedit mihi. quia iustus in infirmitate persistit. Ab

homibus vero temporaliter et confundor. et prevalent aduersus me quando persequuntur me. Sed hoc etiam permititur a te. ut incertum non confundar. Si ergo ante te milie anni sunt tanquam dies hesternaque preteriuntur. confusiones temporales libenter sustinebo ut non confundar in eternum. sperabo in domino. quoniam spes mea me sperare docuit. et cito ab omni tribulacione liberabor. Quibus meritis liberabor. Non meis dominice. sed in iustitia tua libera me. In iustitia tua dico non mea. Ego enim misericordiam quero. non meam iusticiam offero. Sed si per gratiam tuam me iustus reddideris iam habeo iusticiam tuam. Gratia enim tua in nobis est iusticia tua. Pharisei confidebant in operibus iusticie. confidebant quidem in iusticia sua. et ideo iusticie dei non fuerunt subiecti. quia ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram deo. Iusticia autem dei aperauit per gratiam Jesu christi. etiam sine operibus legis philosophi gloriabantur in iusticia sua. et ideo non invenerunt iusticiam tuam. quia non intrabant per hostium fures erant et latrones qui venerant non ad saluandum. sed ad perendum et mactandum oves. Gratia ergo tua. iusticia tua domine et gratia ipsa non esset si ex meritis daretur. ergo non in iusticia mea.

sed in iusticia tua libera me a peccatis meis. vel certe libera me in iusticia tua. scilicet in filio tuo. qui solus inter homines inuictus est iustus. Quid ergo est filius tuus nisi ipsa iusticia in qua omnes homines iustificantur. In tua ergo iusticia iustifica me et libera me a peccatis meis. ut liberer etiam ab alijs tribulatiōibus. quas propter ea patior. ut remota causa remoueatur effectus. Ecce te dominus rogauit et consolatus sum. spes ita me docuit. gauius sum. quia in te domine sperauit. ideo non confundar in eternum. Tristitia rediit cum magno apparatu reuersa est. gladius et lanceis vindicis munita est. magno impetu graditur. iam circum viatorem nostram circū cinxit. Terruit me clamor equitum eius. foris stans silentium indixit et procul locuta est. O inquit. Ecce qui spe rauit in domino. qui dixit. non confundar in eternum. qui spem consolatrixem secutus est. et cum me ad hec verba erubescere conspergit appropians ait. Ubi tue spes promissa. ubi consolatio. ubi liberatio. quid tibi profuerunt lachrime. quid orationes tue tibi attulerunt de celo. clamasti et nemo respondit tibi. fleuisti. et quod misericordia motus est super te. Inuocasti deum tuum et ipse tacuit. Rogasti eum et obsecrosti. et non fuit vox neque sensus implorasti omnes sanctos et nulli

lus eorum respexit te. Ecce quid tibi attulerunt verba speci. Laborasti et nihil in manibus tuis inuenisti. An putas quia deus hec inferiora respiciat. Circa cardines celi perambulat. nec nostra considerat. Nec illa blasphemans aiebat. et cum ad verba eius horrescerem. appropians in aure locuta est dicens. Putas vera esse que fides predicit. Vis videre ea hominum esse commenta. vel ex hoc cognoscere. quia si deus factus est homo. et pro hominibus crucifixus non posset tanta pietas hominē maximo merore consecutum ad se clamitarem et lacrimarem non consolari. si ut aiunt bonitas infinita eum de celo descendere fecit ut crucem subiret. quomodo nūc ad homines miseris non descenderebat ut eos consolaretur. hoc certe facilis est. et eadem pietate subueniendū. Cur angeli et beati si tam pū sunt non ad te consolandum veniunt. Quo putas homines si possent ad te renrent. et verbis et operibus quantu[m] facultas dare te letificarent. quot etiam ab omnī angustia liberarēt. Cur hoc non faciunt beati. qui longe meliores hominibus esse credunt. mihi credere eas omnia regunt. nō sunt nisi cauevidentur. spiritus vester euangelizet sicut fumus. quis vnde reuersus ab inferis nunciauit quid debitis que dicunt post mortem

te omnibus eventus. fabule sunt
be mulierularum. surge ergo et
ad auxilia hominum confuge. solu
me taliter viuas. ut non frustra ab
ista tua spe deceptus semper labo
res. His dictis tanua clamor
auditus est in castris eius. tonus
armorum strepitus. ac tubarum
clagos. ut vix subsistere potuerit.
et nisi spes mea dilecta mihi suxi
lum precessisset vincitur catenam
me ad suam regionem tristitia de
duxisset. Venit itaque spes divino
quodam splendore cornuca et sub
ridens dixit. Eya miles Christi. quid
tibi cordis. quid tibi animi est in
isto certamine. Quod audiens. il
lico erubui. Et illa. nolit imere. non
capiet te malum. nequaquam peribis
ecce tecum sum ut liberem te. An
nescis quia scriptum est. dixi insi
piens in corde suo non est deus.
qui una de studiis mulieribus lo
cuta est tristitia hec. nunquid tibi
persuaderi poterit non esse deum
aut deum non habere prouidentiam
omnium. An poteris de fide dubi
tare tu. qui tot argumentis et ratio
nibus causa roborasti. miror te adeo
ex eius verbis esse prostratum. Dic
obsecro. num in corde tuo de fide
dubitare ceperisti. Vixit dominus
et vivit anima tua. o mater mea dul
cissima. quia nec minimus infide
litatis stimulum sensi. Nam per
Christi gratiam non minus credo ve
re esse. que fides sunt. quaeque occu

lis corporeis cerno. Verum tristis
cia adeo me premebat. ut potius
traherer ad desperationem quam ad
infidelitatem. fili scias hoc magnum
donum esse dei. nam fiducia donum
dei est. non ex operibus. ne quis
glorietur. exurge ergo et noli time
re. sed potius ex hoc cognosce. quod
non reliquit dominus. qui et si
non cito exaudit non est despera
dum. si moram fecerit expecta eum
quia veniens veniet et non tarda
bit. Agricola patienter expectat
fructum in tempore suo. Natura
non statim introducit formam. cui
aliquid generat. sed primum ma
teria preparat et paulatim dispo
nit donec susceptioni faciat ido
nea. Scias tamen dominum semper
et humiliter orantem gaudere.
Nunquam enim vacui ab eo re
cedunt. Nec rationibus hoc pro
bare contendam. eo quod in tempore hoc
senseris. Dic mihi quis cor tuum
ad deum levavit de terra. quis te
ad orandum perduxit. quis do
lorem peccatorum et lachrymas ex
bibuit. quis speciem dedit. quis te
hilarem in oratione et post eam
reliquit. quis te in sancto propo
sito quotidie confundavit. non
ne dominus qui omnia in omnibus
operatur. si igitur hec tibi
sugiter dona largitur. Cur dicte
illa seminarum pessima. ubi sunt
orationes tue. ubi lachryme.
Et cetera verba blasphemie.

An nescia. quia distincta est cele
ritas hierusalem ab ista terrestri.
An ignoras quia nec conuenies
nec necessariuz. nec item utile est
deuz seu angelos et sanctos eius
visibiliter ad homines descendere et
eis familiariter loqui. cōueniens
quippe non est propter distantiam
meritorum. Que enim conuentio lu
cis ad tenebras. non enim bene con
ueniunt viatores et comprehensores
diuersae ciuitates diuersos habet
ciues. verum quibusdam propter ex
cellentiam sanctitatis cum sunt sacerdo
tric vicini. datum est angelos vide
re. et eos alloqui. sed speciale pri
uilegiu non omnem agit. Necessa
riu autem non est. quia cum inuisibili
ter beati nos gubernent et illumi
nent ac consolentur. non est opus vi
sibiles appitiones adhibere quodcumque
dñs ad eo bonus est ut apparitio
nes etiam visibles cum opus fuerit
nunquam pretermittat. quid enim
potuit facere pro nostra salute. et
non fecit. utilis quoque non est. quod
nimis familiaritas parit contem
ptum. nam iudeis miracula et ma
gna et multanibil profuerunt. Ra
ra enim preciosa sunt. Sufficiat
ergo tibi inuisibilis visitatio. scit
enim dñs quid opus sit tibi. An
non ipse consolatus est te. Scio
quid in tuo corde sensisti. Surge
ergo. et ad orationem reuertere.
Clama. perte. quere. pseuera. quia
si non dabis eo quod omisces eius sis.

propter tamen importunitatem da
bit omnia que sunt necessaria.
His verbis consolatus surrexi. et
prostratus ante deum prosecutus
sum orationem meam dicere. Inclina
na ad me aurem tuam accelerare vs
eruas me. Domine Deus meus ad te
reuertor. spes me misit. non mea
presumptio venio. Bonitas tua
me inuitat. misericordia tua me
trahit. o quanta dignatio. Hoc
deo plane. nec mihi alia superest
consolatio. felix profectio ista ne
cessitas que me ad deum ventre co
pellit. que me cogit loqui cum eis
que me uget orare. Laxar igit
ad deum meum quamvis sim puluis
et cinis. Inclina ad me aurem tuam
Quid als anima mea. num deus
habet aures. num ipse corpus est
Absit. Cum enim longe melior
sit spiritus corpore. quis asserat
deum esse corpus nisi insanus. Si
balbucedo ut possumus domine ce
cilia tua resonamus. Cognoscere
mus te per creaturas. loquimur
tibi et de te per earum similitudi
nes. Auris itaque tua domine quod est.
an forte cognitio tua. Namque au
res intelligimus ea que nobis di
cuntur. tu autem omnia que loquuntur
et cogitant homines ab eterno co
gnouisti. Num ergo per aurem
tuam accipere possumus cogni
tionem tuam. Aliquid profectio insi
nuat mihi auris tua. quod non ca
pit in nois simplicis cognitione

tue. Nam quisbusdam inclinas au-
rem tuam. alijs vero auertis eam.
cognitio aut tua semper eadem per-
manet. Quid ergo auris tua nisi
approbationis et reprobationis
noticia tua. Inclinabis aurem tuam.
et audis verba iustorum. quia tibi
placent et approbas ea. Auertis
aurem tuam a verbis impiorum.
quia ab impietate recedere nolunt
quia tibi non placent et reprobas
ea. Quid est ergo inclinare aurem
tuam loquensibus tibi nisi coru-
satioces approbare. et eos vultu
pictatis aspicere. illuminare et ac-
cendere. ut cum fiducia et charita-
tis feroore te orient. tecum deprece-
mur. Quia eis dare vis quod hu-
mili pictate postulant. Nam si rex
pauperi cupienti loqui cum eorum
cum hilarem ostendat. oculos ad
eum conuertat. et attentum verbis
eius se demonstret. nonne letabit
pauper. nonne facies et attentio re-
gis eloquium ei prestabit. nonne
verba et facundia subministrabit?
Ita domine intelligimus te ad nostras
precias tunc inclinare aurem tuam.
quando nos in oratione spiritu fer-
vere concedis. Rogo ergo te domine
inclinare ad me aurem tuam. appro-
ba orationem meam. illumina me. ac-
cede me. doce quid petere debeam.
eleua sursum cor meum ut tandem
exaudias deprecationem meam. ac-
celeravi te eruas me. abbrevia dies
festina tempus. Ita inclina ad me

aurem tuam ut exaudias et
mercaris. Tibi enim quis habitas eternis
temporibus breue est. eternitas namque tota simul comprehen-
dit et in immensum excedit totus
tempus universum. At mihi que
libet dies longa est. Nam tempus
est numerus motus qui enim mo-
tum non sentit. nec quidem tempus
sentit. at qui sentit motum. et tem-
pus sentit. Maxime autem motum
sentit. quod numerat partes eius. ego
stacum quia numero dies et horas.
maxime tempus sentio. et ideo si
cuit tibi mille anni tanquam dies he-
sterna que preteriit. ita mihi una
dies tanquam mille anni qui venturi
sunt. accelerata ergo domine ut eruas
me a peccatis et aduersitatibus meis
Nam mors properat. et in omnibus locis
me expectat. accelerata domine. ne
forte preoccupatus ab ea non ha-
beam spaciū penitentie. Erue me
de manu maligni. libera me
de vinculis peccati. eripe me de la-
queo mortis. Educ me de profun-
do inferni. salua me ab oppressio-
ne et dura seruitute tristitia. ut ani-
ma mea exurgat et letet in te. et be-
nedicatur tibi omnibus diebus vite
sue. gratias tibi domine per Jesum sal-
uatorem meum. Quia secundum multi-
itudinem dolorum meorum in corde
meo consolationes tue lenificau-
runt animam meam. Ego igit semper
in te sperabo. et adiutoriam super om-
nem laudem tuam. Tu autem domine

tuellis ad me suram tuam accele
ra eternas me. Deu me mise
rum. Ecce iterum tristitia terribi
libus armis instructa. Texillum
iusticie precedit eam. Innumerab
ilis exercitus sequit pedes eius
vnumquisque lanceam habet in ma
nu sua vasa mortis circuquam co
spiclo. Teb mihi quia perij. voce
horibili clamat. O miser. spes il
la tua te decepit. ecce laborasti in
vanum. dixisti enim inclina ad me
surem tuam. accelerata ut eruas me.
Nunqđ inclinavit ad te deus au
rem suam. nunquid exaudita est
oratio tua. ubi liberatio. ubi cōso
latio. num accelerauit crux te.
ad huc vincitus es. nihil erga te in
nouatum est. Si credis fidem esse
veram. cur spem solam amplecte
ris. an nescis quia deus iustus est
an ignoras iusticias eius. Ange
lis suis non peccat. non misertus
est eis. neqđ miserebit. ppter vnum
peccatus in damnati sunt in per
petuum. Adam peccauit et iusticia
dei totum genus morte puniuit.
An putas deum non ita amare su
sticis sicut misericordia. Pueri in
originali peccato decedentes nun
quam videtur faciem dei. adeo em
pucera est iusticia dei. ut proprius
peccatus quod ipsi non fecerunt sed
contraferunt eterna pena plectan
tur. in inferno autem nulla est redem
ptio. nescis quia deus non parcat
delinqutui. Non tempore Noe

perdidit fere totum genus huma
num. Nonne sodomā et reliquas
ciuitates ei adherentes igne con
sumpsit. Nec iusticia diuina infan
tibus et innocentibus saltem com
passa est. Quotiens iudeos pec
cantes puniuit. Nonne hierusalē
per manū Nabuchodonosor sun
ditus euerit. Templo quoqđ suo
non pepercit. Quod etiam a Zi
to Romanorum principe faciū
t est. ubi nam crudeli animauersio
ne grauati sunt iudei. ut nemo qđ
audiens non expauescat. sed vide
qđ dura sit iusticia diuina. filii pro
patribus usqđ in hodiernum dicū
puniunt. ecce iudei vbiqđ terrarū
serui sunt. Et in cecitate sua moris
penis cruciantur eternis. An
putas qđ maior sit misericordia dei qđ
cius iusticia. Equidem in ipso deo
neqđ maior neqđ minor est. Quic
quid enim est in deo est substantia
eius. Sed opera iusticie et miseri
cordie consideremus. Num irum
opera iusticie excedunt opera mis
ericordie. Deus ipse testis est qui
ait. Multi sunt vocati pauci vero
electi. Pensa obsecro quod infide
les damnantur. quod mali xpiani
qđ pauci bene vivunt. et facile in
telliges loge plura esse vasa iusti
cie qđ misericordie. electi enim dei
vasa sunt misericordie. reprobi ve
ro vasa iusticie. Non te sperare fa
ciat Maria Magdalena. no la
tro. non Petrus. non Pouly.

Maria. n. vna fuit. Lætro vnuſ. Petrus vnuſ. Paulus ite; vnuſ An putas te inter paucos connu- merādū. qui tot t̄ iaz magna pccata cōmisisti. qui scandaluz in ec- clesia fuisti. qui celum t̄ terram of- fendiſti. ecce fleuit oculus tuus. cor tuuſ misericordia implorauit t̄ adhuc misericordia non es con- secutus. Tot orationes eotuſ qui diligebant te nō fuerūt exaudite. Quare hoc. nimis tu quis inter va- sa iusticie computaris. Spes illa tua fruſtra te laborare fecit. Seq- te consiliū meū. celum te respuit terra te non recepit. confusioñem hanc magnā quis tollerare possit melius est ubi mori q̄z viuere. eli- ge morē quā si nullus inserit. mit- tetu manus in te ipsum. Nec illa mīra importunitate ingerebat to- cusq; exercitus eius magnis voci- bus cōgeminabat dicens. Nō ror sola refugium tuum. ror sola re- fugiū tuū. Ego vero hec audiēs expau. t̄ illico in faciez cecidi ciu- lans t̄ discens. Dñe adiuua me. dñe ne derelinq̄s me. Spes mea veni. spes mea veni. Ecce fu- bito spes de celo mīcans descen- dit t̄ etiſgit latus meuſ t̄ leuauit me. statuitq; supra pedes meos. t̄ ali. Usq; parvulus eris. Quā diu tyrannulus esse voles. totiēs in bello fuisti. t̄ in medio vmbre mortis ambulasti. t̄ nondū certa- te didicisti. Noli turbari de mag-

na fūſſicia del. cōſortare pūſſiſ- mis. Timeat qui ad dñm nō con- uertunt. qui ambulat in vñis suis qui sequunt vanitates. qui vñā pe- cis nō cognouerūt. paucaēt imp̄q;. qui peccant t̄ dicunt. Quid feci. Qui non conuerunt ad cor. qui vocant. t̄ ventre renunt. ignorat̄ deū. t̄ nolunt intelligere. vi bene agant. hi ergo timeant. Quid di- cit Apliſ. Horredū est incidere in manus dei viuētis. Tales pro- fectio iusticia dei puniſ. huiuscē modi hoīcs ad eā spectat. At pec- catores qui ad se reuersi surgūt. t̄ ad patrē misericordiarū currunt dicentes. Pater peccauit in celum t̄ corā te. sed propicius esto mihi peccatori. cōfidant in dñi. quia q̄ eos traxit proculdubio suscipiet. t̄ iustificat̄ it. Proferat in mediū hec ipsa crīſtīcia (si potest) aliquē peccatorē quantulibet magnū. q̄ ad dominū conuertus sit. t̄ nos fuerit ab eo susceptus t̄ iustifica- tus. quāuis. n. de Esau scriptum sū. non inuenit penitentie locum quāuis cuſ lachrymis inquisisset eam. hoc non obstat nostre ſenī- tie. quia Esau nō fleuit. ppter petā cōmīſſa ſed. ppter bona ſēporalia amissa q̄ recuperare nō potuit. Nec putes iusticiam ita respicere im- pios vt a mīſcōdia. penitus ſepent nec mīſcōlaꝝ ita ad iustos ſpecta- re. vt a iusticia ſe tungas. vniuerſe enim vī dñi mīſcōdia t̄ veritas.

Naz t peccatoribus misericordia offendisti maior est elus misericordia facit. dum eis propter bona que dia q̄ omnia peccata mundi. no temporaliter agūt temporalia do li turbari propter multitudinem na retribuit. t post hanc vitā eos t grauitatem peccatorū. Nonne non quātū merent punit. electos misericordia iaz occurrit tibi. Nō quoq̄ sua iusticia prosequit. duz ne osculata esste. ecce cecidisti. t proculpis eos temporaliter affligit. ne penis deputentur eternis. Tu ligīt patienter interim sustine dñm. peccasti enim. penitentiam age. sufficiat tibi remissio culpe p grām elus. Fili mi. noli negligere disciplinā dominī neq̄ fatigeris dum ab eo argueris. Quemēn diligit deus castigat. flagellat ou tem oēm filiū quem recipit. Per severa ergo in disciplina. tanq̄ si lio tibi offert se deus. t quamuis pauci sint electi. comparatione co rum qui reprobis sunt. Innumerabiles tamen sunt qui saluant. nec vna tūm est Maria Magdalena. nec tūm unus latro. unus Petrus unus Paulus. quia innumerabiles secuti sunt eorum vestigia pernitentiā agentes. t a dño suscepti multis magnisq̄ gratie muneri bus decorati. nec minor est misericordia in operibus suis q̄ iustitia. nam tam magna bona misericordia iustis prestat. vt opera eius opera iusticie in immensum exce dat. An nescis quia misericordia dñi plena est terra. Que nā crea tura potest gloriari se aliquid habere. t non accepisse illud a misericordia. Si aut grauster deuni

dia q̄ omnia peccata mundi. no turbari propter multitudinem misericordia iaz occurrit tibi. Nō ne osculata esste. ecce cecidisti. t non es collisus. Quare. nunquid tu non es vas fragile. quod cum ceciderit conterat necesse est. nisi quis supponat manū suā. Quare ergo cadens non es contritus Quid supposuit manum suam. Quid inquam nisi dñs. Signus hoc magnū electiōis tue. electus enim cum ceciderit. non collidet quia dñs supponet manū suam. Nonne scribit Apls. Diligentibus deum omnia cooperant in bonū. t adeo omnia. vt etiā ipm peccatū eis cooperet in bonum. Nonne eis ille casus cooperat in bonum. vnde t humiliores efficiunt t cautores. Nōne dominus cadente illum suscipit. qui ab humiliitate suscipit. Dilexisti domi nū pluribus annis pro eius amo re laborasti. Eleuasti deinde eoz tuum t in vanitate sensus tui ambulasti. subtraxit dñs manus t cecidisti t in profundum maris descendisti. Verū tamē dignatio domini statim supposuit manū suas t non es collisus. Dic ergo. Jam pulsus eversus sum vt caderem. t dñs suscepit me. Non sic impū non sic. quos deus reprobavit. carentes aut non adiūcent vi resusc

gant. Sed aut pudore nostro ex-
cusant peccata. aut sit eis frons
meritatis. et iam non deum timent
nechominem reverent. Surge
staqz et forti animo esto. conforta-
re. et esto robustus. expecta domini
et viriliter age. confortet cor tuu-
z et sustine dominum. probasti virtutem
tuam qz nulla sit. humiliare ergo
eas sub manu potenti dei. et amo-
do cautior esto. Patientia tibi ne-
cessaria est. sine intermissione ora-
re oportuno. Surge staqz et oem
tristiciam ate repellere. pedes domi-
ni amplectere et ipse saluabit et li-
berabit te. His dicens rapta est in
celum me confortat. et miro mo-
do consolatum relinquens. quaz
statiz ex toto corde psecutus ante
deum steti. et ad pedes mei Sal-
uatoris prouolutus confidenter
dixi. Esto mihi in deum pro-
rectorem. et in dominum refugij. ut
saluuu z me facias. tu n. deus omni-
magnus et fortissimus. tu redem-
ptor et salvator vniuersorum. tu p-
rector tuorum fidelium ad te con-
fugio confidenter. Spes me in-
troduxit. spes quam tua pietate
summe diligis. quā nobis semp
comendasti. nō timui ante faciez
tuam cuz ea venire. fatcoz. Indi-
gnus sum. sed ipsa me traxit. Li-
meba ingredi proprii multa sce-
lera mea. sed ipsa mihi fiduciam
prebuit. Ecce stat coraz te. ipsa re-

stimonisti phsbeat. loquer ad do-
minus meum caro et peccator.
Spes me docuit. dilectioz mihi.
vt confidenter os meum aperia.
Dulcis inquit est dñs. non te re-
pellet. nō irascer. libeter audier.
quicquid petieris dabit. Credidi
ei propter quod locutus suz. Te-
rum tuam maiestatem consideras
humiliatus sum nimis. et dixi in
excessu mes. ois homo mendax.
non confidam in homine in eter-
num. Sed in te solo. Quia tu so-
lus fidelis in oibus verbis tuis.
omnis aut homo medax. Quid
retribuam tibi domine. pro om-
nibus que retribuisti mihi. Cali-
cem salutaris accipiam. quia am-
modo non mihi. sed tibi viuam
p tuo amore benefaciens omnia
mala tolerabo. non mea virtute
hoc faciam. sed nomen dñi inuo-
cabo. Toto mea reddā corā om-
ni populo iuo. quia preciosa est
in conspectu dcī mors sanctorū
cius. Esto ergo mihi in decum p-
rectorez. defende me ab inimicis
meis. Inimici mei sunt peccata
mea. que iusticiam tuā prouocat
contra me. Non potero stare con-
tra eam. nisi protegas me miseri-
cordia tua sit scutum meuz domi-
ne. ut scuto bone voluntatis tue
corona me. Non habeo quid of-
feram ei. quo furorem eius tem-
perare possim. omnia que mecz
porto me accusant. offeram ergo

te domine. ne indigneris domine nichil culuscum necessitatem aperte
deus meus. Sed magis esto mi mihi dñe domus refugij cui. Ex
hi in deum protectorem. Sub pande sinum pietatis tue. pateat
alii tuis protege me. Scapulis viscera misericordie tue ut saluus
fuis obumbra me. et sub pennis me facias. non accedet illuctanta
tuis sperabo. Quid faciet mihi tor. non calumniator ascendet. non
iusticia si sub tua protectione me pessimus fratre; accusator attin-
custodies. Obmutesc domine get. securus ero. nam pene mihi vi-
et gladii furoris sui reportabit in deor securus. Gratias tibi bone
locu suu. misericordie videns pie Jesu. quia spem tuaz ad me misi
tate incarnationis tue. conspiciens sti. que me de pulucre suscitauit.
vulnera passionis tue. cernes san et de stercore erexit Statuitq; me
guine caritatis tue. recedet a me cora te. ut sis mihi in deum prote-
et dicet. letare fili inuenisti me. co cto; et in domu refugij. ut saluu
mede in pace in id ipsum dormi me facias. Anima mea turba
et requiesce. esto itaq; mihi dñe in ta est. En adest iusticia cum vexil-
deum protector. et in domu refu lo iusticie venit. ab hesterno con-
gij ut tpe pluuiarum et procellaruz flictu non recedit. alijstamen ar-
tpe temptationu confugiad te. qz mis munita est. nam arma mihi
ste solo salus mea. sis mihi tu do hac nocte subripuit. gladiisq; me
mus refugij. Aperi mihi latus is milites suos accinxit. Inermis
tuu lancea pforat. ut ingrediar ergo et infirmus quid faciaz. En
pectus tante pietatis in q; saluus q; procaciter clamat. quanto im-
sim a pusillanimitate spus et tem peu me aggredit. quantu confi-
pestare. absconde me in tabernacu dit de victoria. ubi inquit est pro-
lo tuo. in die malorum protege me tector tuus. ubi domus refugij.
in abscondito tabernaculi tui. sit ubi salus. Adhuc permanes in
Domus refugij mei ineffabilis fiducia tua vana. Consolations
pietas tua. ut saluum me facias. illetue de imaginatione procedunt
Non. n. potero non saluare esse in singis tibi deu; propitiu. et prote-
domo refugij tui. altissimil. n. po cto; et domum refugij tui. et
suilli refugij tui. Munitus est putas te in celu; concendisse. Il
locus iste. nullus ibi timet hostis ludcris profectio a fantasia tua. et
utinam semper in eo manere licet vana spe consolari. An putas
Qui habitat in eo vulnerari non te usq; ad tertiu celu; suis raptu
potest. ad omnem igit tentationem Sonia sunt hec. Recordare ob-
ad oem tribulatione. ad omnem de secro q; graue peccati stringati

tudo. Nonne hec fontē misericor
die expiccat. Nemor esto dñm fle
uisse super ciuitatē hierusalē. et ei
mala ventura prenunciasse dicens
Quia venient dies in te. et circum
dabunt te. et coangustabunt te. et
ad terram prosternent te. et filios
tuos qui in te sunt. et nō relinquēt
in te lapidē sup lapidē. Causasq
tantorū malorū nō tacuit. sed cā
subiunxit dicens. Eo q̄ nō cognō
ueris tempus visitationis tue. Ec
ce quia ingratisudo non modo
p̄uari beneficio. sed etiā grauiter
puniri meret. nūquid hoc ad om̄i
mā nō spectat. Nonne aia in seri
pturis per hierusalē sepius signi
fiebat. que duz non vult cognoscere
re visitationē dñl. circundat a de
monibus et varijs temptationibus
quibus angustiata cadit. od eter
na prosternit. nec in ea virtus aut
bonū opus relinquit. qđ non de
struat. omni. n. gratia priuat. nec
de cetero restaurat. quia non cog
nouit tempus visitationis sue. Tu
prefecto. tu inquam es hec ciuitas
pluribus et magnis beneficj̄s a
deo decorata. et nō cognovisti ea
s̄ ingratus fuisti. Ipse te ad ima
ginē suā creavit. In medio eccl
sie. non inter infideles te genuit.
In florida ciuitate te posuit aqua
baptismi te sanctificauit in domo
religiosa te enutriuit. Tu autem
post cogitationes tuas cucurristi
in vanitate sensus tui ambulasti. i

profundū peccatorū deuenisti dñs
te vocabat. et non respōdebas ei.
Sepete monuit et cōsiliū eius ne
glexisti. Quoties te illuminauit.
quoties te ad cor cōvertit. q̄siens
de somno excitauit. Inuictabat te
et tu excusabas. trahebat. et tu resi
stebas ei. Tandē vicit pietas inef
fabillis et imēla. Tu peccasti et ipse
te visitauit. Tu cecidisti. et ipse te do
cuit. Tu cecus fuisti. et ipse te illu
minauit. A strepitu mundi. a tē
pestate pelagi. te ad quietē et por
tum religionis pduxit. habitum
sancte conuersationis dedit. sacer
dotē suū te esse voluit. ad gymna
sia sue sapientie adduxit. Ingra
tus tñ semp fuisti. et negligenter
opus dei fecisti. Cū tñ scires sci
ptū esse. Maledictus qui fecerit
opus dei negligenter. Nec sic pie
tas diuina te reliquit. Sed semp
ad meliora benigne pduxit. et qđ
maximū est. te sc̄iētiascripturarū
ornauit. sermonē predicationis in
ore tuo posuit. et quasi vnum de
magnis viris ī medio populi te
constituit. Tu aut̄ alios docuisti
et te ipsum neglexisti. alios curasti
et te ipsum non saluasti. eleuasti cor
tuū indecorē tuo. Nihil factus es
et nihil eris ī ppetuū. An igno
ras quia seruus sciens voluntatē
domini. et non faciens vapulabist
flagellis multis. An nescis quia
deus superbis resistit. Quomo

do eccl dist lucifer qui mane ore
baris qui vulnerabas getes. qui
dicebas in corde tuo in celum co
scendam. Verumtamen in infer
num detrahheris in profundus la
ci. Subter te sternet tinea. et ope
rimentum tuum erunt vermes.
An putas nunc inuenire miseri
cordiam. qui scandalizasti pluri
mos. qui tollens a deo vocatus
et monitus respondere noluisti.
Ubi esset iusticia dei. ubi equitas
sudicij. Non semper prosequitur
misericordia peccatorum terminos
sibi statuit. Nonne scriptum est. Uo
caui et renuistis. expandi manus
meas et non fuit qui aspiceret. de
spexit omne consiliu[m] meum. et
increpationes meas neglexistis.
Ego quoque in interitu vestro ride
bo. et sublanabo cum vobis id quod
timiebatis aduenientem. Ecce qui no
semper misericordia peccatori dat
veniam. An non consideras gra
dus misericordie in te finem habe
re. qui tot beneficij a deo hono
ratus in profundu[m] pelagi cecidi
sti. qui tot gratij ornatus ob tuu[m]
superbiu[m] et inani gloriu[m] scandalu[m]
fueristi orbis terrarum. Non te itaque
decipiat spes vana. quae sequeris
vive amodo ut liber. noli in hac
et in alia vita penitentia infernibus
cruciari. Elige habitare cum his qui
ducunt in bonis dies suos. et in pun
cto ad inferna descendunt. nec pu

dore detineat. fac frontem mere
tricis. comedamus. et bibamus.
cras enim morlemur. Desperata
est plaga tua. et insanabilis facta
est. Nec cum dixisset. totus exerci
tus vocibus tremendis ylulabat
et verba eius repetebat dices. De
sperata est plaga tua et insanabilis
facta est. Ego vero memor ad
monitionum matris mee quamvis
aliquantulum animo detectus pro
viribus erexit me. et steti super pe
des meos. cleuans oculos ad ce
lum unde auxilium expectabam.
Ecce spes hylari vultu splendo
ribus diuinis ornata. de alto de
scendens ait. Que est ista que in
uoluit sententias sermonibus im
peritis. que posuit terminos mis
ericordie. que infinitum vult finire
que aquas maris in manibus por
tare se credit. An non audisti do
minus dicentem. In quacunq[ue]
die ingemuerit peccator. omniu[m]
iniquitatu[m] eius non recordabor.
Quis est homo qui non peccat.
Quis potest dicere mundum est
cor meu[m]. ad omnes enim oratio
dominica spectat. In qua omnes
homines dicere compelluntur. Di
mitte nobis debita nostra. Apo
stolos hoc modo dominus era
re docuit. nunquid ergo ad certe
ros homines hec oratio non per
tinebitur. Nonne apostoli primi
cias spiritus accepuntur.

Cur autem docuisti eos dominus sic orare si peccatum non habebant, et si habebant quod poterit gloriari se peccatorem non esse. Audi dilectum discipulum domini. Si dixerimus inquit quia peccatum non habemus nos ipsos seducimus, et veritas in nobis non est. Jacobus apostolus in multis ait offendimus omnes. Omnes ergo peccauerunt et iugiter egent misericordia dei scilicet homines. Scriptum est enim. Se pties in die cadit iustus et resurget. Non ergo misericordia terminos habet, sed quotiescumque peccator ingemuerit misericordia proposita erit. Nec interest virum de magnis aut de paruis peccatis loquamur. Cecidisti. surge. et misericordia te suscipiet. Corruisti. clama et misericordia ad te veniet. iterum cecidi. iterum corruisti. conuertere ad dominum et viscera eius pietatis tibi patibunt. Cecidisti corruisti tertio et quarto. plage. misericordia non derelinquet. quotiens peccas toties resurge. et misericordia finem non habebit. ut quid impoperas beneficia accepta o seminorum pessima tristitia. An non David propheta maximus magna et multa beneficia accepit. de quo dixit dominus. Inueni virum secundum cor meum. et tamen peccauit. et quidem grauiter tam in adulterio quam in homicidio iusti viri et innocentis. nec tamen dominus suam misericordiam in

eo terminauit. Quid superbie peccatum adducis. Nonne ipse David eleuauit cor suum et numerare fecit populum israhel. glorias te enim quasi rex magnus et potens in virtute sua. nec tam ob hoc reprobatus est. Quare. Quia peccatum suum non abscondit. non illud predicauit sicut sodoma. sed dixit. Confitebor aduersus me in iusticiam meam domino. Misericordia itaque non sibi terminos posuit. sed reprobi statuunt sibi fines. ut adeos non transeat. nam quocumque ad terminos eorum vadit. sed ipsi repellunt eam. Hinc scriptum est. Perditio tua ex te israhel. ex me tantummodo auxilium tuum. Apertos tuum inquit misericordia. et implobo illud. expande sinum tuum et dabo tibi mensuram bonam et coagulatas et supereffluentem. Per sistere in orationibus et fletu. quia qui cepit te diligere et beneficium gratiusquam ad suum amorem prouocare. non deficiet. Sed magis proficit opus suum. que nam causa naturalis incipit opus ut in medio itineris desistat. Virtus seminis non cessat donec fructus ad perfectionem producat. que auctoribus pullos suos antequam se ipsos regere valeant. Cur hoc faciunt. que utilitas ex hoc prouenit illis. Nulla profectio. Sed tantum labor. Amor igit cogit causas naturales suos effectus ad perfectum

deducere. bonitas compellit eas
quam cupiunt diffundere. bonū
est enim suipius diffusiuū. Si
hoc faciunt creature. quid faciet
creator. Ipse enim amor est. ipse
bonitas infinita. An non perficiet
opus suum. Audi dñm Iesum
Mea inquit voluntas est. ut facias
voluntatem eius qui misit me ut
perficiam opus eius. Qui igitur
cepit te amare. te suis beneficiis et
gratiis attrahere te a peccatis mu-
dere proculdubio perficiet opus
suū. hec enim sunt preparationes
eternae vite. Cur igitur nunc cadēs
non est collisus. Nonne quia do-
minus supposuit manum suam.
et quare supposuit manum suam
quare conuerit ad se cor tuum.
Cur te ad penitentiam prouoca-
tauit. Cur consolatus es te. Non
ne vi te munderet. et gratia sua dig-
num faciat et ad vitam eternā per-
ducat. Nō sunt haec illusiones aut
imaginationes tue. Sed divine
inspiratio. Sed esto imagina-

tiones sint. Nōne bone sunt. Non
ne de fidei virtute proteniunt.
Cum itaq; omne bonu; a deo sit
utrius sunt haec imaginationes di-
ni ne illuminationes. Exulta ergo
in verbis istis. Ad hec verba
ad eo confortatum est cor meum
quod pre gaudio psallere ceperit dices.
Dominus illuminatio mea et sa-
lus mea quicq; timebo. Dominus
protector vite mee. a quo trepidab-
eo. et ad pedes domini cum lachri-
mis prouolutus dixi. Domine si
consistans aduersus me castra. nō
timebit cor meum. Quoniam for-
titudine mea et refugium meum es
tu et propriez nomen tuum decu-
ces me et enueries me.

Explicit expositio vel meditatio
fratris Hieronymi Sauonarole
Ferrarensis sacri ordinis predi-
catorum in psalmis. In te dñe spe-
raui et. quaz morte preuenius et
plere non posuit.

XV, 1